

Addicions a la fauna de geomètrids de la comarca de l'Anoia (Lepidoptera: Geometridae)

Additions to the Geometridae fauna of Anoia (Lepidoptera: Geometridae)

Jordi Dantart¹ & Emili Requena²

¹Museu de Zoologia, Apartat de Correus 593; E-08080 Barcelona

²Sant Cugat, 21-23; E-08700 Igualada

Key words: Geometridae, faunistics, Anoia, Catalonia, Iberian Peninsula.

L'any 1993, l'Anoia era una de les comarques de Catalunya amb una fauna lepidopterològica més ben coneguda, sobre la qual ja hi havia alguns treballs de conjunt que tractaven de les famílies de macrolepidòpters més importants. Deu anys després continua ocupant un lloc preeminent en aquest àmbit d'estudi, ja que, a més, la recerca s'ha generalitzat a tots els grups de lepidòpters, inclosos els microlepidòpters.

Entre totes les aportacions fetes a la fauna de lepidòpters de l'Anoia, aquí interessa particularment la fauna comarcal de geomètrids (Dantart & Requena 1993), publicada ara fa deu anys. En aquell treball se citaven 224 espècies de geomètrids d'aquesta comarca, i s'especulava sobre la possibilitat que en el futur s'incrementés aquest nombre a mesura que la prospecció s'anés generalitzant. Efectivament, entre el material estudiat en els últims anys s'han pogut determinar noves espècies, que cal afegir a aquella llista. Són les nou següents:

Cleora cinctaria ([Denis & Schiffermüller], 1775). Jorba, 1 ♂, 1.IV.1997.

Hypomecis punctinalis (Scopoli, 1763). La Pobla de Claramunt, 1 ♀, 23.V.1993, 1 ♂, 17.VIII.1993.

Idaea consanguiberica Rezbanyai-Reser & Expósito, 1992. La Tossa de Montbui, 3 ♂, 11.VIII.1992. Ara per ara, aquesta espècie té a l'Anoia l'única localitat catalana coneguda (cf. Dantart 2000).

Idaea deitanaria (Reisser & Weisert, 1977). Jorba, 1 ♀, 20.VI.1998. Aquesta espècie, a la Península Ibèrica, mostra una distribució principalment perifèrica, limitada al sector mediterrani, però a Catalunya i Aragó penetra cap a l'interior aprofitant la Depressió de l'Ebre. La localitat que aquí s'afegeix a les conegudes de Catalunya n'amplia notablement l'àrea de dispersió, i, d'altra banda, trenca totalment el patró de distribució conegut, que seguia les comarques de la vall de l'Ebre: la Terra Alta (Dantart & Vallhonrat 2003) i el Segrià (Dantart 1997).

Eupithecia indigata (Hübner, [1813]). Jorba, 1 ♀, 24.V.2003; la Pobla de Claramunt, 1 ♀, 12.IV.2001.
Eupithecia innotata (Hufnagel, 1767). La Pobla de Claramunt, 1 ♀, 1.V.2000, 1 ♀, 12.IV.2001; Vallbona, 1 ♀, 24.III.2001.
Eupithecia phoeniceata (Rambur, 1843). La Tossa de Montbui, 1 ♀, 4.X.1991, 2 ♂, 18.IX.1992. Dades ja citades a Requena (1995).
Eupithecia ultimaria Boisduval, 1840. Òdena, 1 ♂, 25.VIII.1996.
Chloroclystis v-ata (Haworth, 1809). La Pobla de Claramunt, 1 ♀, 23.VI.2001.

En la fauna del 1993 es van tenir en consideració algunes espècies de les quals només es tenia alguna referència antiga o s'havia estudiat material de localitats limítrofes amb la comarca. També en els darrers anys s'ha pogut revisar material d'una d'aquestes espècies, que ha servit per assegurar-ne la presència. Es tracta de *Petrophora chlorosata* (Scopoli, 1763), de la qual es van estudiar 2 ♂ del 12.IV.2001, procedents de la Pobla de Claramunt, que vénen a confirmar la citació de Montserrat.

Tot el material estudiat ha estat recollit per E. Requena i es conserva en la seva col·lecció. Les dades geogràfiques de les localitats citades es poden consultar a Dantart & Requena (1993).

Durant els deu anys transcorreguts des de la publicació de l'esmentat catàleg hi ha hagut canvis importants tant en la nomenclatura com en la sistemàtica dels geomètrids d'Europa. La major part d'aquests canvis es van tenir en consideració en la llista sistemàtica dels geomètrids de Catalunya (Dantart 2000), on es justificaven oportunament. Alguns d'aquests canvis afecten espècies citades de la comarca de l'Anoia. Els més importants són els següents:

Hemistola chrysoprasaria (Esper, 1795), citada com a *H. biliosata* (Villers, 1789).
Xenochlorodes olympiaria (Herrich-Schäffer, 1852), citada com a *X. beryllaria* (Mann, 1853).
Timandra comae A. Schmidt, 1931, citada com a *T. griseata* W. Petersen, 1902.
Cinglis andalusiaria Wagner, 1935, citada com a *C. humifusaria* (Eversmann, 1837).
Idaea maritimaria (Bruand, 1846), citada com a *I. deversaria* (Herrich-Schäffer, 1847).
Scotopteryx angularia (Villers, 1789), citada com a *S. diniensis* (Neuburger, 1906).

Amb les addicions fetes, la fauna de geometridae de la comarca de l'Anoia puja a 233 espècies, que, repartides per subfamílies, es distribueixen com s'indica a la taula 1, on també es donen els percentatges d'espècies respecte als totals de Catalunya.

Entre les subfamílies més diverses, val la pena destacar l'elevada proporció de Sterrhinae (58,10 %) i Ennominae (53,42 %) respecte al total d'espècies de Catalunya, enfront dels Larentiinae (35,81 %). Això es correspon amb l'elevada proporció d'espècies d'afinitat mediterrània presents a la comarca (60,27 %), tal com mostrava l'anàlisi bigeogràfica feta per Dantart & Requena (1993). En aquestes subfa-

Taula 1 Distribució dels geomètrids de la comarca de l'Anoia per subfamílies i proporcions respecte als totals de la fauna de Catalunya (dades actualitzades el desembre del 2003).

Subfamília	Anoia	Catalunya	% Catalunya
Ennominae	78	146	53,42
Alsophilinae	1	2	50,00
Geometrinae	16	20	80,00
Sterrhinae	61	105	58,10
Larentiinae	77	215	35,81
Totals	233	490	47,55

mílies –Sterrhinae i Ennominae– predominen les espècies mediterrànies, mentre que entre els Larentiinae són majoria les d'afinitat centreeuropea, que a l'Anoia tenen una representació menor (39,73 %).

Referències bibliogràfiques

- Dantart, J. 2000. Llista sistemàtica dels geomètrids de Catalunya (Lepidoptera: Geometridae). *Treb. Soc. Cat. Lep.*, 15: 121-182.
- Dantart, J. & Requena, E. 1993. Aproximació a la fauna de geomètrids de la comarca d'Anoia (Lepidoptera: Geometridae). *Treb. Soc. Cat. Lep.*, 12(1992): 61-94.
- Dantart, J. & Vallhonrat, F. 2003. Contribució al coneixement dels lepidòpters del Parc Natural dels Ports (Lepidoptera). *Butll. Soc. cat. Lep.*, 90(2002): 5-14.
- Requena, E. 1995. Dades per al coneixement de la fauna lepidopterològica nocturna de la comarca de l'Anoia. El massís de la Tossa de Montbui (Lepidoptera: Heterocera). *Miscnea aqualatensis*, 7: 299-335.

Data de recepció: 1 de desembre de 2003

Data d'acceptació: 7 de gener de 2004